SAYI 9557 — 30 İkinci kânun Çarşamba 1935 — Dukuzuncu Yıl

TÜRKDİLİ

CUMARTESİDEN ÖZGE GÜNLERDE VE ER ÇIKAR.

İğesi Başyazganı:Bilecik saylavı HAYRİ KARAN
Çıkarım Genel Çevirgeni: K. E. AKMAN

Türk Dili Evi Balıkesir
Yıllığı: 800, altıaylığı 400 kuruştur, sayısı 3 kuruş
Günü geçmiş sayılar 25 kuruştur.

Meriç Nehri Taşdı, Edirne Sular Altında Kaldı..

Kalimnos Meselesi İtalya ile Yunanistanın Arasını Açıyor.

Yunan gazeteleri İtalya aleyhinde şiddetli neşriyatta bulunmakda ve şöyle yazmaktadırlar: « Kalimnos, Somali değildir. »

İstanbul, 29 (Muhabirimizden) — Kalimnos adasında Rumlara karşı tazyik hareketi devam etmektedir. Ahali kiliseleri kapamıştır.

Kalimnostaki Rumlara yapılan tazyik hareketi Yunanistanda heyecan uyandırmışdır. Yunan gazeteleri:

—Kalimnos, Somali değildir! Diye neşriyatta bulunmaktadırlar Kalimnostaki kiliselere siyahlar örtülmüştür.

Son posta ile gelen Atina gazeteleri Kalimnos adasında çıkan hâdiseler münasebetile eski başkanlardan bay Papanastasyonun beyanatını neşrediyorlar. Bay Papanastasyo gazetelere verdiği beyanatta şunları söylemiştir:

— Küçük devletlerin icabında büyük devletlere yardım etdikleri vakidir. Bu sebeble İtalyan ricali; eski İtalya Yunan dostluğunu nazarı dikkate alarak 12 adanın ekseriyeti teşkil eden Rum balkını tazyikden vazgeçeceklerdir. Bu siyaseti için istismar etmek istiyor. Yoksa bu adalar ahalisinin medeni haklarını ve maddi alâkalarını inkâr etmiyor.

Mısır Kadınları Reisi

Siyasal hakkı kazandığından dolayı Türk kadınını kutluluyor

Kahire, 29 (A.A.) — Geçen Mısır kadınlar birliğinin kurucusu ve Başkanı Hoda Hanım Şaranı kurultayın kadınlara verdiği siyasal haklar hakkında Kahire husûsî muhabirimize şu sözleri söylemiştir:

— Ne mutlu ki Atatürk'ün sayesinde doğu tarafındaki kadınların başında yürüyen Türk kadınları artık batı tarafındaki kadınları bile geçerek tekmil kadınlığa yol açıb göstermeğe koyuldular. En eski çağlarından beri Türk kız kardeşlerine bir çok bağlarla bilişik ve kardeşlikle sıkı sıkı bağı olan Mısır kadınları, Türk ulusal kurultayı kadınlarına siyasal haklar bağışlamasını sonsuz sevinç ve güvençle karşıladılar. Övünç ile kutluladığımız bu büyük kazancın öğüdü hem ileri yürüyüşündeki çabukluktan ötürü on bir senedenberi acuna hayret veren Türk ülkesinin bir yeni sezimi oluşundan bu kararın bütün doğu tarafı ülkelerin tarihinde adalet ve hüriyet için yeni bir gün doğu açışında Türkiye de erkekle kadınlar arasında böylece kurulan yeni birlik çalışmasını bir birliğe kavuşmuş olmayan doğu ve batı ülkelerine bir model olacağına Mısır kadınları güvenlerile inanıyorlar Bundan ötürüdür ki Mısır kadınları birliği erdemli Türk kadınlarının en sıcak duyğularile kıvanıyorlar. Bundandır ki Mısır kadınları birliği Atatürke ve ulasal kurultayına bütün acuna sayğılı hayranlar koymak olan bu asır kararlarından ötürü derin ve duyğulu teşekkürlerini gönderiyorlar.

Meriç Nehri Taşdı..

Edirnenin kenar mahalleleri sular altında kaldı. Su altında kalan halk sandal ve arabalarla kurtarıldı.

Sular çekildikten sonra birçok evlerin yıkılmasından korkuluyor.

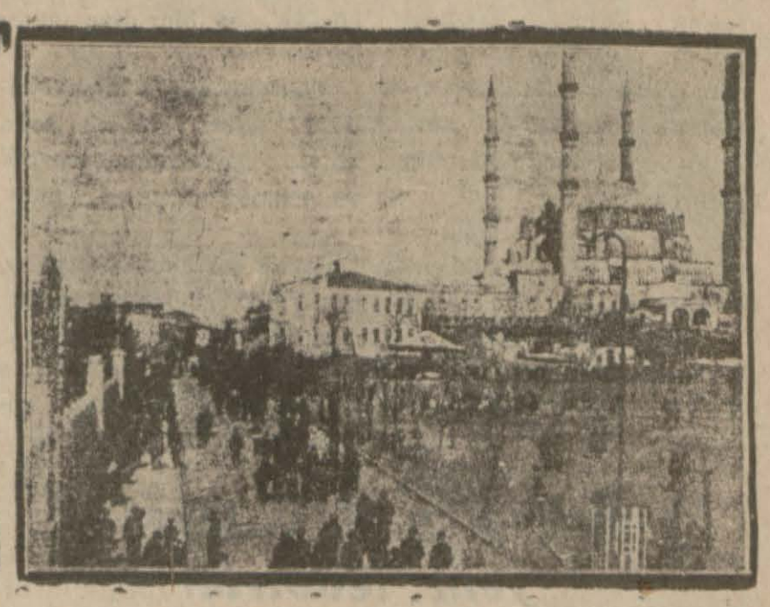

Suların basdığı güzel Edirne

Edirne, 28 (A.A.) — Son günlerde Edirnede ve Bulgaristanda başlıyan şiddetli ve sürekli yağmurlar yüzünden Tunca, Arda ve Meriç nehirleri taşmış, sular Edirnenin kenar mahallelerini istilâ etmiştir.

Dün akşam saat 11 de yükselmiye başlıyan sular üç saad içinde sekiz, on mahalleyi basmıştır. Zabıta sabaha kadar çalışmış, sandallar ve arabalarla evleri su altında kalan halkı kurtarmıştır.

Hiçbir boğulma hâdisesine meydan verilmemiştir. Bazı evler yıkılmıştır. Sular çekildikden sonra bir çok evlerin yıkılması ihtimali vardır. Sular çekilmiye başlamıştır.

Edirne, 29 (A.A.) — Sular çekilmeğe başlamıştır. Şehein Gazimihal, Kırışhane tabakhane ve Türkoğlu mahalleleri kısmen su altındadır. Gazi mihalde sekiz evden biri tamamen diğerleri kısmen yıkılmışdı. Bu sabah yağan şiddetli yağmurdan su baskınına oğrayan mıntaka haricinde bir ev çökmüş bir kadın ölmüşdür. Fırka belediye Hilâliahmer müştereken yiyecek yakacak doyurmaktadır. Kaza ve nahiyelerde birşey yokdur.

Gök Şehitlerimiz

için yurdun her yönünde ihtifal yapıldı. Şehitlerimizin aziz hatıraları taziz edildi.

Kastamonu, 28 (A.A.) — Dün Cümuriyet alanında büyük bir kalabalık önünde hava şehidleri ihtifali yapılmış ve yurd uğrunda ölen şehidlerin ruhu sayğı ile anılmışdır.

Samsun, 28 (A.A.) — Ava şehidlerimiz için dün Cümurluk alanında bütün Samsvnluların ortak olduğu büyük bir ihtifal yapıldı, söylevler söylendi, bayrağımızın önünde geçid resmi yapıldı.

Konya, 28 (A.A.) — Dün Gümuriyet meydanında tayare şehidleri ihtifali kalabalık bir halk önünde yapıldı, ihtifal bir geçidresmile neticelendi, tayare cemiyeti ve halk namına nutuklar söylendi.

Niğde, 28 (A.A.) — Havanın yağışlı olmasına rağmen büyük bir kalabalığın iştirakile Cümuriyet meydanında tayare şehidleri ihtifali yapılmıştır.

Sinob, 28 (A.A.) — Dün Cümuriyet meydanında hava şehidleri ihtifali büyük tezahüratla yapılmış ve nutuklar söylenmiştir. Merasim yerinde tekmil halk asker ve memurin hazır bulunmuştur.

Gümüşhane, 28 (A.A.) — Tayare şehidleri ihtifali Cümuriyet meydanında mektebliler, cemiyetler ve bilumum halk ve memurin, jandarma kıtasının iştirakile yapılmış aziz şehitlerimizin hrtırası anılmıştır.

Çanakkale, 28 (A.A.) — Dün tayare şehitleri ihtifali yapıldı. Havanın çok fırtınalı ve yağmurlu olmasına rağmen ihtifale bütün halk iştirak etmiş merasimde azız şehitlerin hatırası anılmıştır.

B. Benes

İş siyasal ve Alman mühendisinin katli meselesi hakkında izahat verdi.

Viyana, 27 (A.A.) — Telgraf gazetesine göre mühendis Formisin katillerinden biri Münihten aldığı talimat üzerine ve sahte bir pasaportla 1933 senesinde birkaç ay Linzde ve Viyanada oturmuş olan sosyalist rüesasından Gert Şubert adında biridir. Bu adam Bavyeradaki Avusturya lejyonunu teşkil edenlerden Hitlerci Rauterin en yakın arkadaşıdır.

Prag, 27 (A.A.) — Bakanlar heyeti dün Bay Benesin dış siyasa hâdiseleri ve Alman mühendis Formisin katli hakkında verdiği izahatı dinlemiştir. Zannedildiğine göre yakında Çekoslovak hükûmeti Alman hükûmetine müracaatla mesuliyetlerin tayini için müştereken çalışmayı teklif edecektir.

Lidvinovini gazetesi diyorki:

Öyle görünüyor ki bazı Alman mahafili gizli telsiz âletini kullanan adamı ortadan yok etmiye, bu aletin meydanz çıkmasına fazla ehemmiyet veriyorlar.

Sovyet

Kongresi bay Kalenin tarafından açıldı

Moskova, 29 (A.A.)— Bay Kalenin Sovyetler birliği konğresini açarken Kuybefie Kırsfun hatıralarını tazimle anmış ve Sovyetler birliği işcilerinin büyük önderi bay İstalini selâmlamıştır. Bay Kabninden sonra bay Molotof söz alarak hükûmetin raporunu okumuştur. Londra-Japon amiralı Yamomoto ile beraber diğer Japon murahhasları dün akşam Tokyoya gitmişlerdir.

Trabzonda fakir çocuklar yedirildi ve geydirildi.

Trabzon, 29 (A.A.) — Fakir mekteb çocuklarının yedirme ve geydirme cemiyeti 300 den fazla çocuğu yedirib geydirmeğe karar vermiştir.

Kolombiya

Sular çoştu, ölenler yirmi beşi buldu.

Seattle, 29 (A.A.) — İngiliz Kolombiyasında suların coşmasından ve toprak kaymasından ötürü ölenlerin sayısı yirmi beşi bulmuştur. Telgraf ve telefon hatlarının kesilmiş olmasından dolayı birçok köylerin akıbetinden haber alınamamıştır. Vaşington eyaletinde vaziyet düzeliyor gibidir.

Dil

Heyeti dolmabahçe sarayında toplandı.

İstanbul, 29 (A.A.) — Türkdili araştırma heyedi dün Dolma Bahçede toplanmış araşdırmalarla meşgul olmuştur.

Norveç

Vapurunu kurtaran Alman vapuru İstanbula geliyor.

İstanbul, 29 (A.A.) — Onbeş gün önce Okyanosta kazaya oğrayan bir Norveç vapurunun kurtarmış ve suvarisini Norveç hükûmetine bir altın madalya ile takdir edilen Kesalude adlı Alman vapuru perşembe günü 200 seyyahla şehrimize gelecektir.

Dış İşleri bakanımız Ankaraya döndü.

Ankara, 29 (A.A.) — Dış İşleri Bakanı Bay Tevfik Rüştü Aras bu sabah Ankaraya dönmüştür.

Fransız

Bakanlar perşembe günü Londraya varacaklar.

Londra, 29 (A.A.) — Fransız Dış ve İç Bakanları perşembe günü Londraya gelecekler cuma cumertesi günleri İngiliz nazırlarile görüşeceklerdir.

Dikkatler:

Esnaf cemiyetleri ve ticaret odası.

Bundan, altı-yedi ay evveldi,

«TÜRKDİLİ» nin «Şehir duyumları» direklerinde (sütün), her gün, yeni bir esnaf cemiyetinin kurulduğunu okuyor ve sevinerek düşünceye dalıyorduk:

— Demek ki, diyorduk; artık, Balıkesirde de, canlı bir esnaf yaşayışı başlıyacak.. Yıllardanberi, günde on altı saat çalışan bizim işçilerimiz de, şimdi, kendilerini korumak için cemiyetler kuracaklar..

Fakat, sevincimiz, çabuk söndü...

Bir hafta içinde, Ticaret odasının teşebbüsü ile esnaf görüşmeleri yapıldı; pabuçcular, kasablar, yapıcılar ekmekçiler.. Ayrı ayrı toplandılar ve aralarından, reis, aza, kâtib, şu, bu seçtiler..

Ve, herşey, bununla bitti..

Toplantıların sonu gelmedi.

İşte, yedi ay geçdiği halde; halâ bu sessizlik, bu «sonu gelmemezlik» devam ediyor...

Merak etmişdim; Ticaret odası başkanına sordum:

— Ne yapalım, dedi;

Biz yaptık yapacağımızı Onlara yol gösterdik; artık, kendileri, düşünerek hareket etmelidiler.

***

Biz, bu şekilde düşünmiyoruz...

Şehrimiz esnaflarına, şöyle bir göz gezdirecek olursak, görürüz ki, bunların yüzde doksan beşi ilk mekteb mezunu değildir.

Hâttâ ekserisi, 7 - 8 yaşlarında hayata atılmış, işinden başka şeyle oğramamış kimselerdir.

Şu halde, esnaf cemiyetlerini kurmak vazifesi, Ticaret odasına düşüyor, demektir.

Ticaret odası, yalnız yol göstermekle kalmıyacak, aynı zamanda, onları bu hayata alıştırmak için ne mümkünse yapacaktır.

Bizce, Ticaret odasının gerekli işlerinden biri de budur.

Me - Te

FOLKLOR

Muallim K. ÖZER

Balıkesirde halk âdetlerinden:

Çocukların türlü hareketlerinden mana çıkarma

Balıkesirde aileler arasında çocukların bazı hareket ve oyunlarından bir çok manalar çıkarılır ve bunlar hakkında bazı yormalar yapılır:

Bir çocuk sağ tarafına yatar ve sağ tarafından kalkarsa o çocuk uğurlu sayılır.

Çocuk ellerini, ayaklarının arasına alır da yatarsa uğursuz olur diye yorulur.

Bir çocuk eğilerek arkasına bakarsa; o eve misafir geleceğine işaretdir denilir.

Çocuk iki elini döndürerek iplik veya bir tel sarar vaziyeti alır ve bunu birkaç defa da tekrar ederse o, evden uzak bir yere yolcu gideceğine hamledilir.

Yeni doğan bir çocuk yıkanırken suyun içine bir ördek yumurtası atılırsa o çocuk suyu çok severmiş diye yorulur.

Sabahleyin çok erkenden - namaz vaktinde - kalkan çocuklar evlerine bereket getirir denir.

Yeni doğan bir çocuğa annesi daima bir tafından meme verirse başı ve yanağı eğri ve asik olur diye inanılır.

Çocuğun altına konan abdesd bezleri çok ve kalın olursa bacaklarının çarpık ve yamık olacağına inanılır.

Çocuk beşikde iken (baba, baba) diye söylenirse ve babası da gurbette ise ya; babasından haber geleceğine ve yahud babasının evine döneceğine delâlet edermiş.

Romanyda malı vaziyet ve yeni tedbirler

L'Independance Roumaine gazetesi Romanyadaki malî vaziyet ve hükûmetin almak istediği yeni tedbirler hakkında diyor ki:

Hükûmet ökonomik ve malî vaziyete hususî bir ehemmiyet atfetmektedir. Lâzım olan şey bir milyardan fazla olduğu gözüken büdce açığını doldurmak, vergilerben mühim olduğu kadar eyi bir surette tahsilât yapmak için kanunları ona göre tadil etmek, muhtelif maddeler üzerine inhisar koymak suretile yeni varidat membaları bulmak ve umumiyet itibarile memleketin ökonomik ve malî vaziyetini sağlam esaslar üzerine kurmaktır.

Diğer tarafdan Maliye Bakanı petrol ve kahve satışı hakkındaki inhisarlar projesini hazırlamak için ökonomik ve sanayi şahsiyetler ile dajmî temaslarda bulunmaktadır.

Vakıa alâkadar mahafil, bu tedbirlere muhalefet etmektedirler ki bundan tabiî birşey olamaz. Faknt devletin yeni varidata ihtiyacı vardır. Ve lâzım olan bunları bulmaktır. Bu ise, bir kım vatandaşlar bir yük teş kil edecek olan bilvasıta veya bilâvasıta yeni vergiler koyulmadan yapılamaz, Esas, üzerine resim konacak olsn maddenin bu yeni yükü taşıyıb taşımıyacağı ve konulacak yeni verginin bu madde sarfiyatı üzerinde bir tesiri görülüb görülmiyeceğidir. Bu hususda yapılan tetkikler nikbin neticeler vermiştir. Bilhassa petrol inhisarında inhisar ile vücude gelen istihlâk resminin fazlalaşmasından ziyane bugünkü tevzi sistemi dolayısile vukua gelen vergi kaçakcılığının önüne geçmek nazarı dikkate alınmıştır. Kahve inhisarına gelince, bu yalnız, komüsyoncuların ekseriyetle fahiş kazançlarının önüne geçecekdir.

Romanya ile İtalya arasında Malı anlaşma

Romanya hükûmeti İtalya petrol umumî Ajanından garantisız yüzde yedi faizle iki yüz milyon liret borç almış ve bu istikrazı 1926 yılında kıymeti üzerinden piyasaya çıkarmıştı. 1927 yılındanberi yapılan tediyat dolayısile bu borç son zamanlarda 120 lirete düşmüş bulunuyor.

İtalya ile Romanya arasında bu kalan mikdarın ne suretle ödeneceği hakkında son defa bir anlaşma yapılmışdır. Bu anlaşmaya göre 1935 yılında 28 milyon ve diğer yıllar 20 milyon liralık taksitlerle bu borç yedi taksitte temamen ödenmiş olacaktır.

Yurddaş:

Felâketli günlerde sana yardım elini uzatan Hilâli ahmer insanlığın şefkatinden doğmuştur. Zengin, fakir, kadın, erkek hulâsa hiç bir kimse kendini Hilali ahmerin himayesinden uzak sayamaz. Senelerce evvel kurulan bu hayır ocağına aza kaydolunuz.

Balıkesir Hilâliahmer merkezi.

Soyadı Alanlar.

Sabri HUMKAN — Çağış nahiyesi asılhan köyü muallimi

Kadriye ERSOY — Ömer köy nahiyesi okullu ok. utğanı

Beytullah GÖNER — Ömer köy istasyan makasçısı

İsmail ÖNER — Ömerköy istasiyonunda makasçı (oğlu Erkek ortamektep talebesinsinden Hasan da ÖNER soyadını almışdır.)

İbrahim TAGOY — Ömerköy istasiyon amelesinden.

Galib ONUR — Erkek orta mekteb sınıf 3 de.

A. Ferid ENGÜÇ — Erkek orta mekteb sınıf 3 de.

Servet CANSED — Erkek orta mekteb sınıf 3 de.

Nejad ENGİN — Erkek orta mekteb sınıf 3 de.

Osman DOGANLAR — Erkek orta mekteb sınıf 3 de.

Kadri ERDOGAN — Bakacak köyü okutası okutanı.

Zelzele

Felâketzede kardeşlerimize Şamlılarda yardım ettiler.

Şamlı, 29 (Muhabirimizden) — Nahiye çevirgeni Nazım Bozkurtun reisliğinde kurulan komite nahiye halkının zelzele felâket görenlerine yardımlarını toplamaktadır. Halkımız felâketzede kardeşlerine yardım etmek hususunda adeta birbirlerile yarışmaktadırlar. Şimdiye kadar 77 lira 50 kuruşun nahiye merkezinden ve 254 lira 27 kuruşun da köylerden olmak üzere 331 lira 77 kuruş toplanmış yüksek komiteye yollanmıştır.

Yardım listesini bildiriyorum:

Kuruş	
500	Nahiye çevirgeni Nazım Bozkurd
500	Muharrem
500	Muhtar Mustafa
325	Kara Yusuf
180	İsmail çavuş
100	M. Hasan
90	Hasan Hüseyin
183	Âdil
100	Ramazan Halil
500	Bakkal Ramazan
100	Bakkal Ahmed
100	Kütük memuru
300	Okutan Kocacan
100	Başokutan
100	Okutan Adnan Bingül
100	Kâmil
100	Abdullah
100	Fırka başkanı Mustafa Nuri
10	
622	Abdullah Kandemir
100	Mehmed
300	Aziz
100	Mehmed
500	Numan
100	Osman çavuş
100	İsmail onbaşı
478	Parakente teberru
1372	Şamlı merkez mektebi çocuklarının teberruu
3000	Yaylabayır köyü
3000	Yağcılar »
3174	Kurtdere »
3000	Çaypınar »
2039	İbirler »
1715	Davutlar »
1420	Kirne »
1210	Ovacık »
1200	Halkapınar »
1100	Boğazköy »
1000	DeliYusuflar »
1240	Taşkesiği »
900	Hisaralanı »
630	Karakol »
500	Karacaören »
300	Yaylacık »

ŞEHİR VE MÜLHAKATTA

Marmara

Nahiyesinde yeni bir felâket. Bir yangında 2 ev yandı

Erdek, (Muhabirimizden) — Cumartesi günü saat sekize on kala Marmarada Yahudi Yakuba aid evinin damından ateş çıkarak yanmağa başlamıştır. Halk bu ikinci felâketden dolayı ne yapacağını şaşırmış bir vaziyette öteye beriye koşmuşdur. Köy odasında bulunan tulumbaların da pas tutmuş kanca ve direklerinin kırık olduğu görülmüşdür. Bu sırada kaymakam Esat, belediye reisi Salâhaddin ve jandarma kumandanı İbrahim yangın yerinde tedbir alıyorlardı. Hattâ belediye reisi bay Salâhattin rüzgârın oldukca kuvvetli esmesinden yangının ilerlemesi Erdekden belediyenin tulumba, ve kanca ve tenekelerinin marmaraya gönderilmesini telefonla istemiş ise de felâketzedeler için bina yapmakda olan inşaat askerinin nahiye de bulunmasından efradın canla başla çalışması ve bilhassa kumandanın güzel idaresi sayesinde iki evin yıkılmasile yangının önü alınmıştır.

Yapılan tahkikata nazaran çocukların o civarda ısınmak üzere yakılan ateşden sıçrıyan kıvılcımların yangının çıkmasına sebebiyet verdiği anlaşılmıştır.

Akbaş köylülerinin felâket görenlere yardımı.

Zelzele felâketi gören kardeşlerimize her taraftan yardımlar yapılmaktadır. Duyduğumuza göre Balya kazasının Akbaş köyü halkı da kendi aralarında onaltı lira toplıyarak yüksek komite emrine göndermişlerdir. Varolsun hamiyetli köylülerimiz.

Yurdun yıllık kongresi

İdmanyurdu kulübü yıllık kongresini yarın yapacakdır. Kulüb mensublarının yarın akşam saad 21 de kulüb binasında bulunmaları istenmektedir.

Balya da Çalışmalar.

Balyaya bağlı nahiye müdürleri ile köy köy kâtibleri kazaya işleri, ihtıyaçları görüşüyorlar.

Balya, 29 (Muhabirimizden) — Balyaya bağlı nahiyelerin müdürleri ile nahiyelerde iş gören köy kâtibleri dündenberi burada kaza kaymakamı bay Rifadin başkanlığında kazaya ait işleri ihtiyacları görüşmektedirler.

Balyanın çalışkan kaymakamı B. Rifat

Kaza sınırları içinde köy kanunu tatbikatı ictimaların başlıca mevzularından biridir. Bu topluluk ayni zamanda vilâyet merkezinde şubatta toplanacak kaymakamlar ictimaına güzel bir hazırlık olmaktadır.

Ömerköy pazarı

Ömerköy (muhabirimizden) — Ömerköy nahiyesinde kurulan pazar son haftalarda çok alış veriş yapmaktadır. Pazara Balıkesir, Susığırlıkdan pazarcılar ve satıcılar gelmektedir. Mensucat pek çok satılmaktadır. Nahiyenin bütün köyleri pazara tavuk, pilic, yuğurt, yumurta vesaire gibi şeyler getiriyorlar. Yağın ve kaymağın kilosunu 60 kuruşa veriyorlar.

Oldukca ucuzluktur. Yalnız bir noksanı varsa o da pazarın açıkta yapılıyor. Yağmur yağınca sığınacak bir yer yapılsa eyi olacaktır.

Yugoslavy ve Romanya ile Belçika arasında tıcarı münasebat

Romanya ile Belçika arasında 1934 ağustosunda aktedilmiş olan muvakkat ticaret anlaşması, 30 haziran 1935 tarihine kadar uzatılmıştır.

Diğer taraftan Yugoslavyanın Belçika ile olan müzakereleri neticesinde genel bir tediye mukavelesi imzalanmış ve mukavele 10 ikinci kânunda meriyet mevkiine girmiştir.

Fudbol Heyetinden:

Hasılatı tayare cemiyetine aid olmak üzere bir sporcular tayaresi alınmak ve turnova usulile fudbol müsabakaları yapılmasına karar verildi. 1-2-924 cuma günü saat 13 de Alay İdmanyurdu ile İdmanyurdu ve 15 de Birlik-Güç karşılaşacaklardır.

Müsabaka yapacak takımların vaktinde Ali Hikmet Paşa stadında hazır bulunmaları rica olunur.

TURKDİLİ neşriyatından:

Doğru Yol..

YAZAN: M. CEVDET

bir perdelik mektep temsili

Fiatı: Beş kuruştur.

İdare evimizde ve her kitapçıda, bulunur.

KADRİ UZKUR

EN UCUZ KIRTASİYE MAĞAZASI

Hükûmet caddesinde Zarbali oteli altında yeni açdığım dükkânda kırtasiye, züccaciye çeşidlerinin en eyisi ve piyasadan en ucuzu olarak bulunur. Bilhassa mekteb talebelerine aid muhtelif defter ve kalem vesaire diğer ticarethanelerden pek farklı ve ehven fiatlesatılır.

Yabancı gözile Türkiye.

"M. Kemal ve Musiki,,

«Türk inpılâbcı garb musikisinin öğretilmesini istiyor.»

«Tribune des Nations» gazetesinin 13 birinci kânun 1934 sayısında muharrir Robert L. Bandanyin «Mustafa Kemal, musiki» başlıklı bir yazısı çıkmıştır. Bu yazının tercümesini aşağıya koyuyoruz:

Birkaç haftadanberi bütün Türkiye musiki bahsile alâkalanıyor.

Bu alâka, o zaman daha Gazi Mustafa Kemal Paşa adını taşıyan Reisicumurun büyük ulusal kurultayın yeniden toblanışı münasebetile verdiği söylevle başlıyor.

Gazi bütün evelki senelerde ve yeni kurultay toplantısında evvelâ şabka, sonra Lâtin harfleri inkilâbından bahsedmiş, bilâhere de tarihin tedkikini ve dilin islâhını tensib eylemişdir.

İşte şimdi de şark musikisine karşı mücadele açıyor.

Bir çok Avrupalılar şark musikisini tanırlar.

Meselâ şimali Afrikada Suriyede veya Koloni sergisinde olsun bu «mineur» den çalınan şarkıları ve yalnız bir iki ton üzerinde saatlerce ayni basid «Variation» ları tekrar eden mevzuu ve çeyreklik ve sekizde birlik tonlarile hemen folsa sesin hududunda bulunan bu «Madulation» ları işidmiyen varmıdır? Bu musikide esasen «harmonisation» yoktu; esasen burada tenevvüü vucuda getiren aletler, bir kaç flütü istisna etmek şartile çeşidli, fakat hepsi «akorde» denile aledlerden ibareddir.

İşde yüksek veya alçak perdeden yapılan birçok «Variation»lara alışmış olub şark musikisinin yazılışının inceliğini kavrıyamıyan garblının kulağına hoş gelmeyen hem de garblıyı umumiyedle yoran «monotonie» yeknasaklık intibaı buradan geliyor.

Buradaki şark musikisinin «yazılışı» tabirinden kasdeddiğimiz mananın mecazî olduğunu kaydedelim: Zira şark musikisi yazılı ve notalı değildir; sadece kulakdan kapılan ve her söyliyen veya çalanın icadeddiği birtakım «Variation» larla ilâve görerek intikal eden melodilerden ibareddir.

Gerçi şark musikisini «sıyste'matiser» etmek için bilhassa 1931 de toplanan Kahire kongresinde bazı teşebbüslerde bulunulmuştur; fakat muhtelif havalilere göre kendilerini gösteren değişikliklerin ve mevcut nota yazma sistemlerinin pek çok olmaları yüzünden bu teşebbüs pek faide verememişdir.

Şark musikisi «Dessin musical»inin zahiri basidliği ve bilhassa esasının noksanlığı, «accorupagnement »ın in son derece şematize edilmiş bulunması ve nokdalarında daima yüksek ve tiz perdelerde dolaşması yüzünden garblı da çarçabuk bir asabiyed uyandırıyor. Şark musikisini şarklıda da ayni tesiri yabmakla beraber bu tesirin başka başka şekillerde ifadelendiğine yani şarklıyı tahrik edib garblıyı da yorduguna kaniiz.

Şark musikisi amatörünün duyduğu zevkin güzelliği ve inceliği ne olursa olsun, bu musikinin Avrupa musikişinasları indinde basiddir. «decadeni» etütsüz ve kültürsüz bir sayi, hemde kulaktan kapma olmak dolayısile kusurlu ve fazla olarak büyük üstat ve büyük şahsiyetlere de malik olmadığı gibi «harmonie» va «entrepoint» in kat'i kaidelerinin tesbit eylemediği bir bünye taşıyan bir saad olduğu şüphesizdir. Madem ki alaturka musikiyi alafirangadan ayıdan cihedin netice itibarile bir tefsir ve ifade tarzının ayrılığı olduğu imkân edilemiyen bir şeydir,şu halde gazinin bu gün mücadele etdiği tarz işte ihsası ve duyduğu bu gayri muayyen, belirsiz ve şark kârı ifade tarzıdır. Zira Gazi pekalâ biliyor ki şark müsikîsi kıyafetsiz bir medeniyet unsuru olduğu gibi zamanda sahasının darlığı ve fazlasile gayri mütekâmil olan tekniği yüzünden her halde fakirliğe ve «raetine»e mahkûmdur.

Fazla olarak şark musikisinin, menşei itibarile de, durumu müsaid değildir; zira bu musiki şarklıdır, şarkta hakikaten Türk değildir. Türkler bu musikiyi aldılar fakat kendilerine maletmediler. Bu hususta Türkler, tıpkı kendi büyük musikisinin esaslarını yetiştirmezden evel, garb musikisini talim etmiye mecbur olmmuş olan Ruslar ve çekler gibi, son amanlara kadar malik oldukları nat amam ve gayri mütekâmil musikile daha fazla uğraşmak istemiyorlar. Aynı veçhile Türkler uzun zaman Arapların yazı sistemine malik bulunuyorlardı. Fakat sonra bu sistemi attılar zira bu sistem Türk dilîne göre çok noksan ve fazla karışıkdı. Şmdi Türkler kendilerini ancak garb kültürü camiasine bağlıyanları çoğaltıyorlar. Ve işte nasıl ki bizim kelimeleri terkib eden sesleri Lâtin harfleriile tesbit etmek tarzın aldılarsa şimdi de yeni bizim ihsaslari ve duyğuları musiki dilile anlatıb ifadelendirmek hususundaki mütenevvi ve mütekâmil tarzımızı tamamile almak istiyorlar. Bu itibarla Gazinin bu isteği de yine bir yazı inkilâbı sayılablir.

Gazi nasıl Lâtin harfleri sayesinde bütün Türk ulusuna garbin bütün entellektüel kültür alanı açtıysa bu gün de yine bülün Türk ulusuna Avrupanın musikî hazinesinden haz ve istifade temin etmek imkânını vermek istiyor. Bununla beraber Gazinin hiç temeli ve mazisi olmıyan bir işe başladığını ve bu inkilâbı da hemen günü gününe tahmil etdiği zannedilmeşin.

Garb musikısi esasen Türkiyede çokdanberi tarınmakda ve takdir edilmektedir. Sultan Abdulhamid'in orkestrası garn musiki çalardı. Keza Bahriye orkestrası da hükûmet adamları tarafından idame olunan bu ananeye riayed ederdi. Bunun haricinde garb musikisiyle oğraşan münevver muhitlerdiki bulunanlarhemen üç nesildenberi hiçde takdir etmedikleri «alaturka»yı bırakmış bulunuyorlardı. Maafih halk yine alaturka tarafdarı kaldığı için gramofon ile radyoyu yine kendi zevkine hizmet etdiriyordu. Bu iki ayrı musiki arasında kalan T S F. proğramları da her zevke uymıya mecbur oluyordu. Bu suretle aldığı tahsil ve terbiye sayesinde garb musikisinin zevkine varabilen müreffeh sınıf ile tahsil görmediğinden dolayı ancak ananeye uymasını bilen ve diğerlerinin kaba ve aşağı gördüğü zevklere münhasır kalan halk arasında gittikce derinleşen bir ayrılık vücuda geliyordu. Bu esnada garb musikisi tedris eden Istanbul konservatuvarı ile Ankara Musiki muallim mektebinden bir çok mükemmel musikişinaslar yetişmiş bulunuyor ve bunlara da sık sık konserler vecitaller gittikce kalabalıklaşan bir amatör kütlesi katılıyordu Böylece memlekete misafir olarak gelen büyük virtüozlar da memlekette gitgide fazla anlaşılıyor ve o nisbetde artan bir rağbet görüyorlardı.

Diğer taraftan artık bir çok Türk artistler de garp musikisince «Kompozo» ediyorlardı Şöyleki meselâ 1931 bu artislerden Bay Cemal Raşid gibi en tanınmış alanının eserleri «Orchese Lomoureux ve Cortot» tarafından çalınmıştı.

Bütün bu ilerlemelere rağmen sade «rontine» üzere giden halk «ince saz»ı sevmekte devam ettiği için de garbli tahsili göre bilen imtiyazlı ve mesut tabaka ile cahil kalmış hal arasındaki uçurum gittikce büyüyordu. İşte Gazinin istemediğide budu Zira Gazi, halkı yükseltmek ve halka en ince ve yüksek zevkleri temin etmiye muktedir bildiği yüksek musikinin bütün Türk Ulusu tarafından anlaşılıb sevilmesini istiyor ve istiyorki garp musikisi en «Populaire» şekli olsun.

İşte Gazinin yukarda bahsettiğimiz söylevinden sonra Maarif Vekâleti işe başlayarak Cemal Reşid Hasan Ferid, Zeki ve daha birçok musikisişinasdan mürekkeb bir komite teşkil etmiştir. Alınan tedbirler arasında evelâ şark musikisinin Radio Ankara ile Radjo - İstanbul vasıtalalile yayılmalarının önü alınmış, bundan sonrada bir nevi kültür ocakları olan Halkevlerile okullarda halkın bu musikinin terbiyesini almaya vesile olabilecek cihetler ortadan kaldırılmışdır

Şimdi garb musikisinin yayılmasında asıl büyük rol oynayacak olan vasıtalradyo olduğu için gazeteciler, garb musikisinin tedricen öğretilmesi hususunda bir çok metotlar ileri sürmektedirler Bu itibarla şimdilik gündüz okul talebesl ve gece de halk için olmak üzere basit sayılabilen musuki parçalarının çalınmasına karar verilmiştir.

Şimdi halkın bütün bu yenilikler karşısında ne gibi aksülamellerde bulunacağı en doğrusudur sanırız; her şeyden evel yapılan değişikliğin yenjlık cazibesinden maada asıl Gazinin şahsî prestiJi ile bütün Türk ulusunun büyük önderinin hattâ ilk önce anlamadığı her kararının mükemmelliğine itimadı garb musikisinin yayılmasına en eyi yarayan âmillerden olacakdır. Bununla beraber bu yeni musiki kültürünün halk için bir dersten ziyade bir zevk olabilmesi için halka, kulağının alışık olduğu sevimli havalar dinletmek lâzımdır. Bunun içinde daha şimdiden Türk folkloründan alınmış ve garb tekniğine göre hormonize edilmiş havalar mevcutdur.Bunlar çoğaldıkca da insanın medeniyetin en yüksek mertebelerine erişdiren büyük kompozitörlerin eserlerine yaksan daha güzel ve daha verimli bir yol açılmış oluyor.

Hakikaten» Türklerin Atası olan Gazi işte iradesini bir kerre daha kullanarak bu yeni inkılab için kendine mahsus olan vüzuh ve katiyet dolu görüşünü bu uğurda sarfetmiştir. Bu sene başarmıya koyulduğu eser her zamankinden daha nazik bir mevzudur; zira bir «gaût» ve bir zevk yaratmak ve musiki aşkını mahalline masruf kılmak istemenin çok güç ve çok ince bir iş olduğunda şüphe yoktur.

Bu tecrübe hakikaten yaşanmıya değer olan bir tecrübedir. Kaldıki Gazi bütün tecrübelerinde muvaffak nlageldi. İşte bugünkü tecrübesinde de bu günün bütün artistleri onunla beraberdir. Gazi yine muvaffak olacaktır.

Bakınız, işte bu halis ve hakiki!

Ağrıların ve soğuk algınlığının serî ve katî tesirli devası, ambalaj ve komprimelerinde ✣ alâmeti farikasını taşıyan hakiki ASPİRİNdir.

İsrarla **ASPİRİN** isteyiniz!

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur.

Vilâyet makamından:

Dükkân ve ticaret evlerinin tabelâlarına sahiblerinin yalnız soy adlarının ilâvesi levhaların değiştirilmesi mahiyetinde olmadığından, mezkûr levhalardan bu sebebden ötürü yeniden damga resmi aranılmayacaktır. Keyfiyet ilân olunur.

Tayare cemiyeti Dursunbey şubesinden:

Dursunbey kazası tayare şubesine ait mahsullar açık artırma ile satışa çıkarılmıştır.

1—Kaza merkezinde (8740) kilo buğday (17467) kilo arpa (5268) kilo çavdar (575) kilo mısır, Kavacık nahiyesinde (5222) kilo buğday (4652) kilo arpa, Kireç nahiyesinde (4455) kilo buğday (3159) kilo arpa, Gökçedağ nahiyesinde (9285) kilo buğday (3380) kilo arpa mevcuttur.

2 — Muhammen bedelleri merkezde mevcut buğdayın kilosu 3 Arpanın kilosu 2,25 çavdarın kilosu 2,50 mısırın kilosu 1,75 Kavacık nahiyesinden mevcud buğdayın kilosu 2 arpanın kilosu 1,50 Kirec nahiyesinde mevcud buğdayın kilosu 2,75 arpanın kilosu 2 Gökçedağ nahiyesinde mevcud buğdayın kilosu 2,50 arpanın kilosu 1,75 kuruşdur.

3 — 3-2-935 pazar günü saad 15,5 de Dursunbeyde Belediye dairesinde ihalesi icra edileceğinden isteklilerin müteşekkil komisyona müracaatları.

4 — Bu babdaki şartname parasız olarak Dursunbey tayare şubesinden alınır.

Bayanlar!

935 modeli SABKALAR, BERELER, ELDİVENLER, EEBİSE MODELLERİ, MANTO DÜĞMELERİ mağazamıza gelmişdir. Ucuz bir fiatle satılmakdadır.

Kuvayi milliye caddesinde
Yeniçeşid tuhafiyeci
KADRİ

TÜRKDİLİ Neşriyatından:

Çocuklar için.

Yazan: Mehmet Cevdet

Hayat bilgisine uygun olarak yazılmıştır, Her kitapçıda satılır

Dış ve biz:

Yabancı

Kabine değişikliğin hakiki sebebi nedir.

«Echo de Paris» gazetesi, «Roma anlaşması karşısında Türkiye, Rusya ve Küçük İtilâf» başlıklı yazısında demekdedir ki:

«Fransa ile dost ve onunla iş birliğinde bulunan devletlerin alacakları vaziyet Roma anlaşmaları için fevkalâde ehemmiyetlidir. Fransanın kendisine muayyen bir hareket hattı çizmesini icab ettirecek âmil, bu devletlerin aldıktarı vaziyetdir. Küçük itilâfı, Sovyetler ve Türkiye dahi tasvib etmektedir.

Şark misakı katî bir hedefe doğru yürüyen bir mefkûre olduğu halde, Roma anlaşmaları tavsiyeler ve müşaverelerde bulunmayı ortaya atmakdadır. Mana itibarile, bu iki gaye biribirinden çok uzakdır.

«Morning Post» gazetesi, «Develerin modası geçiyor» serlevhasile yazdığı bentde diyor ki:

«Demiryolu kompanyalarımız ilerde tasavvurları için Türkiyenin tecrübesinden çok cesaret alabilirler.

Türkiyedeki mesele bizimkinin aynıdır. «Economist» gazetesinin anlattığına göre, Anadoluda işi ve gezintiyi kolaylaşdırmak üzere uzun müddetli biletlerde ücretleri indirilmişdir. Netice çok kârlı olmuş, gidiş geliş yüzde 40 ve kâr yüzde 20 artmışdır.

Bu suretle, otobüs rekabetinin önüne muvaffakıyetle geçilmişdir. Gezinti biletlerine karşı da fazla istek uyandığı söyleniyor. Fakat otobüslerden başka önüne geçilecek diğer bir rakabet vardır: Anadoluda develeri kullanmak âdeti.

Tren ücretlerinin indirilmesi ve bir çok kolaylıkların teminine kadar köylü deve ile yük taşımağa devam etmişdi. Bu büyük rekabet şimdi tamamile bertaraf edilmiştir.»

Şehir sinemasında

Bu akşam

Bütün bir memleketi dehşet ve cinayetlerile titreten meşhur Cani

M. Düseldorf Vampiri

Birçok insanların ve masum çocukların hayatını elinde oyuncak gibi kullanan ve karşısında polisi ve bütün asayiş kuvvetlerini âciz bir hale getiren bu caniyi sizde muhakkak görünüz.

AYNI ZAMANDA
Gösterilen umumî arzu üzerine..

MiLTON.
Bubulun çetesi

İlâveten gösterilecektir. Bu suretle M. MÜSELDORF VAMPİRİ filiminden hasil olacak heyecanınızı teskin etmiş olacaksınız.

İlâveten... Dünya haberleri:
BU İSMİ UNMTMAYINIZ.

VERONIKA

Sevimli artist FRANSIZCA GAA in hatırınızdan çıkaramıyacağınız. En nefis filimdir.
El ilânlarımızı mutlaka okuyunuz.

Balıkesir-Bigadiç-Sındırgı Otobüsü.

Balıkesir - Biğadıc - Sındırğı arasında otobüs seferlerine başlanmıştır. Otobüs hergün Tokatlı otelinden müşterilerini alarak Sındırğıya hareket eder. Ve yine hergün Sındırğı ve Bigadıc yolcularını Balıkesire getirir. Seferler rahat ve ucuzdur.

Balıkesir belediye başkanlığından:

Bedeli keşfi 240 lira olan Martlı mahallesinde yeni açılan ve Martlı camisine kadar uzanan sokağın lâğım ve kaldırımları inşası pazarlığa konulmuştur.

Taliplerin belediye başkanlığına müracaatları ilân olunur
(3 - 19)

Balıkesir belediye başkanlığından:

Bedeli keşfi 146 lira 7 kuruş olan Kasablar mahallesinde Hacı çıkmazının kaldırım ve tasviye işi pazarlıkla yaptırılacaktır.

Taliblerin belediye başkanlığına müracaatları ilân olunur
(3 - 18)

Balıkesir belediye başkanlığından:

Bedeli keşfi 203 lira 40 kuruşdan ibaret bulunan Martlı mahallesinde Allak çıkmazı kaldırım işi pazarlıkla yaptırılacaktır.

Taliplerin belediye başkanlığına müracaatları ilân olunur.
(3 - 17)

Doktor

Memduh Ahmet

ÇOCUK

hastalıkları mütehassısı.

Muayenehanesini postahane civarında Zemen sokağına naklet mi ştir.

Geldi! Geldi! Geldi!

Aylardanberi sabırsızlıkla beklenen

ORMAN ÇİFTLİĞİ

Bira Fabrikası Mamulâtı

ANKARA BİRASI

GELDİ GELDİ GELDİ

Toptan satış yeri:

BANDIRMA BAKKALİYESİ

Her bayi ve Lokantada arayınız!

Okuyucularımıza Bir Kolaylık.

Aşağıya bastığımız rehber tablo halkımızın her türlü ihtiyaçlarını en rahat, en eyi, en ucuz ve en sağlam şartlarla nerede, kimlerden karşılıyabileceklerini gösteriyor.

Rahat bir otel istiyorsunuz.. Hangi oteli tercih etmelisiniz?

Hangi bakkalda temiz mal bulunur?.

Nerede eğlenebilirsiniz?

gibi türlü suallerin eevaplarını bu tabloda arayınız

TRÎKOTAJ: Mehmet Servet örme e uvayi milliye caddesi ye caddesi numara: 98

KIRTASÎYE: Mustafa Fehmi. Hükûmet ddesi postahane sokağı.

OTEL : kaptan zade Oteli .. Kuvayi milliye caddesinde.. Balıkesirpalas – Kuvayi milliye caddesi

AVUKAT: Emin Vedat bey... Hükûmet caddesinde. Sadık ve Hacı Tevfik beyler. Hükûmet caddesinde Ahmet çeşmesi karşısında

BERBER: Yeni berber ıbrahim Dural: Hükûmet caddesi Yıldız Karaathanesi karşısında

LOKANTA: Sabri Lokantası: Şah Mehmet numara 18

BAKKAL: Balık pazarı bakkaliyesi. Osman Nuri: Paşa camii caddesinde.. Meyhane Loğazında.. 47

TERZİ : Mustafa bey.. Postahane sokağı

ŞEKERCİ : Ahmet Nuri efendi: Balıkesirin en eski şekercisi. Hükûmet caddesi, postahane sokağı numara: 24

MANİFATURA: Tavşanlılı Zade Fahri bey. Fantazi manifatura ve kumaş mağzası. Kuvayi milliye caddesi numara: 52

HIRDAVAT: Cumalı Hasan — Yapı ve rençper düzeni demir hırdavat, boya, cam, çimento vesaire. Saraçlar başı.

Doktor bakteriyolok — **MEDENİ ERELLİ** — *İç ve salğın hastalıklar mütehassısı*

Doktor operatör — **SADİ ÖZATAY** — *Cerrahi hastalıklar mütehassısı*

Doktor — **MEHMET KABALAK** — *Cild ve zührevi hastalıkları mütehassısı*

VATAN eczanesi bitişiğindeki muayene evinde hastalarını hergün öğleden sonra kabul ve tedavi ederler.

BASIM YERİ: Vilâyet Matbaası